

**STANOWISKO Nr 11/06/V
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ**

z dnia 8 września 2006 r.

**w sprawie wypowiedzi polityków dotyczących przyszłości samorządu
lekarskiego**

Naczelna Rada Lekarska wyraża zaniepokojenie atmosferą publicznej dyskusji na temat miejsca samorządności zawodowej w systemie demokracji polskiej, a szczególnie wypowiedziami niektórych polityków zapowiadających ograniczenie roli czy zniesienie obowiązkowej przynależności do samorządu lekarskiego, mogące doprowadzić do jego likwidacji.

Istnienie samorządu lekarzy i lekarzy dentystów w Polsce jest wieloletnią tradycją licznych państw Europy, w tym Polski. Obecnie ponad 80% lekarzy i lekarzy dentystów praktykujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej jest obligatoryjnie zrzeszona w samorządach zawodowych.

Powstanie samorządów tych zawodów na ziemiach polskich (lekarskiego w 1920 r. i lekarzy dentystów w 1938 r.) nastąpiło w okresie budowy niepodległej Rzeczypospolitej po latach niewoli – uznano wtedy, że taka obowiązkowa organizacja jest niezbędnym elementem nowoczesnego, demokratycznego Państwa. Oba te samorzady podjęły także działalność natychmiast po II wojnie światowej, włączając się w odbudowę struktur Państwa. Taka forma odpowiedzialności obywatelskiej była jednak nie do pogodzenia z totalitarnym państwem komunistycznym. W 1950 r. doszło do likwidacji izb lekarskich i lekarsko-dentystycznych. Jednak już w 1989 r. przemiany demokratyczne zaowocowały przywróceniem samorządu, tym razem wspólnego dla lekarzy i lekarzy dentystów. Odbudowa demokratycznej i obywatelskiej Polski oparła ją, obok instytucji Państwa, na rozwijaniu samorządności obywatelskiej stanowiącej najlepszą gwarancję trwałości demokracji. Uznano wówczas powszechnie, że dla dobra całego społeczeństwa samorządność terytorialna i zawodowa są najlepszymi formami uczestnictwa obywateli w sprawach, które bezpośrednio ich dotyczą. Wśród orędowników samorządności było wiele osób sprawujących dziś najwyższe funkcje państwowe. Zasadę oparcia organizacji Państwa na samorządności potwierdziła w

1997 r. Konstytucja RP, czyniąc z niej jedną z podstawowych reguł rządzących Polską. Samorządom w zakresie opisanym odpowiednimi ustawami Państwo powierzyło część swojej władzy i odpowiedzialności za sprawy ogółu. W samorządzie lekarskim zrozumienie tej idei dominowało od początku jego funkcjonowania. W tworzenie jego struktur zaangażowało się wiele osób, dla których odbudowa demokracji i sprawiedliwości oraz dobro wspólne były priorytetami.

Zgodnie z ustawą o izbach lekarskich samorząd lekarski reprezentuje w różnych sprawach interesy zawodowe lekarzy i lekarzy dentystów. Wśród zadań samorządu znalazło się także wiele obszarów, w których działa on w interesie Państwa i ogółu obywateli, a w szczególności sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodu lekarza i lekarza dentysty w interesie pacjentów.

Są to:

- prowadzenie centralnego i okręgowych rejestrów lekarzy i lekarzy dentystów (jedyne kompletne źródło danych o tym środowisku),
- wykonywanie wszystkich czynności dotyczących prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty (sprawdzanie warunków niezbędnych do uzyskania prawa, kontrola stanu zdrowia, orzekanie o niezdolności do wykonywania zawodu itp.),
- rejestrowanie praktyk lekarskich i lekarsko–dentystycznych i nadzór nad jakością udzielanych w nich świadczeń,
- uczestniczenie we wszystkich obszarach podyplomowego doskonalenia zawodowego (w organizacji lekarskiego i lekarsko–dentystycznego egzaminów państwowych, stażu podyplomowego, specjalizacji oraz kształcenia ustawicznego) – niestety wpływ samorządu na wiele regulacji prawnych w tym zakresie jest ograniczony,
- akredytacja podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe i sprawdzanie dokumentacji potwierdzającej udział w kształceniu,
- prowadzenie całości spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową lekarzy i lekarzy dentystów,
- określanie zasad etycznych obowiązujących wszystkich lekarzy i lekarzy dentystów,
- aktywny udział w dyskusji o kształcie polskiego systemu ochrony zdrowia oraz w tworzeniu prawa w zakresie ochrony zdrowia poprzez współpracę z organami państwa w obszarze legislacji i praktyki działania systemu,

- wykonywanie zadań Państwa wynikających z uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej jako tzw. instytucja właściwa do spraw zawodów lekarza i lekarza dentystry,
- opiniowanie kandydatów na ważne stanowiska w ochronie zdrowia, w tym także na ordynatorów.

Mimo formalnego obowiązku pokrywania kosztów tych działań przez budżet państwa, od wielu lat samorząd finansuje je w znacznym stopniu (około 60% poniesionych kosztów) z funduszy własnych (ze składek członkowskich).

Samorząd lekarski był, jest i będzie rzecznikiem nieustannego podnoszenia kwalifikacji lekarzy i lekarzy dentystrów, w szczególności specjalizowania się, z jak najszerszym dostępem do wszelkich form kształcenia podyplomowego.

Naczelna Rada Lekarska stwierdza, że izby lekarskie w Polsce postrzegane są dobrze przez większość partnerów na różnych szczeblach. Współpraca z Parlamentem RP, Ministerstwem Zdrowia, Narodowym Funduszem Zdrowia oraz licznymi instytucjami centralnymi i regionalnymi układa się dobrze. Samorząd lekarski w Polsce jest także wysoko oceniany przez instytucje Unii Europejskiej. Samorząd lekarski jest gotowy do współdziałania z odpowiednimi organami państwa (także w zakresie porządkowania przepisów dotyczących izb) w celu podniesienia jakości tej współpracy, jak również jakości wykonywania jego ustawowych zadań.

Naczelna Rada Lekarska stwierdza, że podejmowanie radykalnych zmian w zakresie podstaw prawnych działania samorządu lekarskiego jest bezzasadne. Może to zaburzyć prawidłowe funkcjonowanie samorządowych struktur Państwa. Propozycje zniesienia obowiązkowej przynależności do samorządu uniemożliwią wykonywanie większości zadań ustawowych w stosunku do wszystkich lekarzy i lekarzy dentystrów. Usunięcie samorządności zawodowej lekarzy i lekarzy dentystrów z systemu organizacji Rzeczypospolitej Polskiej oznaczałoby poważny uszczerbek w podstawach demokracji obywatelskiej naszej Ojczyzny i mogłoby stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów.

SEKRETARZ

Mariusz Janikowski

PREZES

Konstanty Radziwiłł